

Utrikesutskottets betänkande 2021/22:UU14

Interparlamentariska unionen

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger 2021/22:RS3 Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2021 till handlingarna.

Behandlade förslag

2021/22:RS3 Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2021.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Redogörelsens huvudsakliga innehåll.....	5
Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2021	6
<i>Bilaga</i>	
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	7
Redogörelsen.....	7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2021

Riksdagen lägger redogörelse 2021/22:RS3 till handlingarna.

Stockholm den 19 maj 2022

På utrikesutskottets vägnar

Hans Wallmark

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Hans Wallmark (M), Olle Thorell (S), Hans Rothenberg (M), Markus Wiechel (SD), Jamal El-Haj (S), Kerstin Lundgren (C), Håkan Svenneling (V), Björn Söder (SD), Diana Laitinen Carlsson (S), Gudrun Brunegård (KD), Alexandra Völker (S), Aron Emilsson (SD), Magnus Ek (C), Helena Storckenfeldt (M) och Anders Österberg (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Ordförandena för IPU-delegationen respektive PA-UfM-delegationen framförde i en skrivelse till riksdagsstyrelsen den 8 april 2011 (dnr 049-2548-2010/11) önskemål om att den årliga redogörelsen för delegationernas verksamhet ska lämnas till kammaren i stället för som tidigare till riksdagsstyrelsen i syfte att ytterligare synliggöra verksamheten och arbetet.

I utredningen om riksdagens internationella verksamhet (Rivut, 2010/11:URF1) framförs att det är angeläget att det internationella engagemanget i högre grad integreras med riksdagens övriga verksamhet. En debatt i kammaren ger ledamöterna möjlighet att sprida kunskap och information till varandra och till allmänheten.

Riksdagsstyrelsen beslutade 2012 att överlämna redogörelserna till riksdagen. Ärendena bereddes av utrikesutskottet, och det hölls debatt i kammaren. I översynen av riksdagsordningen (2012/12:URF3) som gjordes av en kommitté under ledning av talmannen, föreslås att denna försöksverksamhet ska fortsätta eftersom den kan ge underlag för fortsatta överväganden. Riksdagsstyrelsen har i framställningen Översyn av riksdagsordningen (2013/14:RS3) förklarat sig dela kommitténs uppfattning.

Riksdagsstyrelsen har mot denna bakgrund och i enlighet med 10 § lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen, beslutat att överlämna redogörelsen för verksamheten för 2021 från den svenska delegationen till Interparlamentariska unionen (IPU) till riksdagen.

Efter en ändring i riksdagsordningen utses den svenska IPU-delegationen fr.o.m. 2011 av talmannen efter samråd med gruppledarna till skillnad från tidigare år då den utsågs av riksdagsstyrelsen.

I detta betänkande behandlas riksdagsstyrelsens redogörelse 2021/22:RS3 för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2021. Ingen motion har väckts med anledning av redogörelsen.

Bakgrund

IPU är världens äldsta multilaterala organisation. Den grundades 1889 med syftet att arbeta för fred och mellanfolkligt samarbete. Organisationen har för närvarande 179 nationella parlament som medlemmar. I IPU:s uppgifter ingår att främja personliga kontakter mellan parlamentsledamöter i alla länder och att verka för de parlamentariska institutionernas utveckling. Att hjälpa till med att bygga upp demokratiska funktioner och fungerande parlament är en ständigt växande del av IPU:s verksamhet.

IPU kan inte fatta några beslut som är bindande för medlemsländerna eller parlamentet utan har i stället valt att lägga fram konkreta förslag och anta resolutioner i de huvudämnen som debatteras vid varje församling. IPU bedriver en omfattande biståndsverksamhet i frågor som representativ demokrati, jämställdhet, mänskliga rättigheter och kvinnors deltagande i politiken.

IPU har genom åren närmat sig FN och har sedan 2002 observatörsstatus i FN:s generalförsamling.

Slutligen har IPU under det gångna året under det verkställande utskottets översyn tagit fram en ny strategi. Denna strategi sätter upp fem mål för organisationen som ska styra och vägleda arbetet i organisationen 2022–2026:

- Bygga effektiva och bemyndigade parlament.
- Främja inkluderande och representiva parlament.
- Stödja motståndskraftiga och innovativa parlament.
- Fungera som en katalysator för kollektiva parlamentariska åtgärder.
- Stärka IPU:s ansvarsutkrävande.

Redogörelsens huvudsakliga innehåll

I årsredogörelsen redovisas delegationens verksamhet under 2021 och de aktiviteter som genomförts under året.

Den svenska delegationens sammansättning har förändrats under året och den 11 maj fattade talmannen ett formellt beslut om den nya sammansättningen som nu består av ordförande Cecilia Widegren (M), vice ordförande Dag Larsson (S), Eva Lindh (S), Ulrika Heindorff (M) och Mattias Karlsson (SD).

Vårens församling ägde rum digitalt den 24–27 maj 2021. Den skiljde sig från de tidigare på så sätt att man valt att förlägga en stor del av arbetet till de utskottsmöten som redan från mitten av april föregick generalförsamlingen. Huvudtemat var ”att övervinna pandemin i dag och bygga en bättre morgondag: parlamentets roll”. Några av frågorna som stod på församlingens dagordning var klimatförändringarnas påverkan på internationell fred och säkerhet, digitalisering och cirkulär ekonomi.

Höstens församling hölls i Madrid, Spanien, den 26–30 november 2021. Deltog gjorde den svenska IPU-delegationens ordförande Cecilia Widegren (M), då ytterligare medverkan begränsades till följd av den inrikespolitiska situationen. På församlingen antogs budgeten för 2022, nyckelpersoner för organisationen valdes in och IPU:s fyra ständiga utskott sammanträdde och behandlade då bl.a. rapporter om kränkningar av mänskliga rättigheter för parlamentariker.

Utskottets överväganden

Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2021

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger redogörelse 2021/22:RS3 till handlingarna.

Redogörelsen

Frågor i fokus under 2021 har bl.a. varit att övervinna pandemin och bygga en bättre framtid, hantera klimatfrågor, utveckla parlamentariska strategier för att stärka fred och säkerhet mot hot och konflikter till följd av klimatrelaterade katastrofer, ytterligare öka takten i genomförandet av digitalisering och cirkulär ekonomi för att uppnå FN:s nya hållbarhetsmål, samt främja och stärka demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet och rättsstatens principer.

Andra viktiga punkter för organisationen och dess arbete blev även att ta itu med olika samtida utmaningar för demokratin, såsom allmänhetens minskande förtroende för politiska system, den växande polariseringen och spridningen av desinformation via sociala medier.

Inom ramen för demokratifrågor har också samtalen inom IPU fortsatt om betydelsen av att få in fler yngre ledamöter och kvinnor i politiska församlingar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar både redogörelsen om IPU-delegationens verksamhet under 2021 och det arbete som delegationen utförde under året. Liksom tidigare år anser utskottet att riksdagens parlamentariska delegationer bör verka för demokrati och mänskliga rättigheter samt arbeta för att stärka parlamentets roll. Utskottet välkomnar därmed att den svenska IPU-delegationen genom sitt arbete bidrar till att uppfylla detta. Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Redogörelsen

Redogörelse 2021/22:RS3 Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2021.